

Opponensi véleményezés Hegedűs Viola Anna építész, tervezőművész, Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíjas 2011. évi tevékenységéről

Téma: „TÉR-FÉNY-FELÜLET” avagy FÉNYFORMÁK a Falakon és mennyezeteken.

Gyártó és kivitelező: Gipszművészet Kft., Lisys Zrt.

Hegedűs Viola Anna 2011. évi pályázati tevékenységének vizsgálatakor összevettem a tervező által felállított tervezési célokat és az eddig elért eredményt. Vizsgálatomat a pályázati anyag megismerése segítette. Megismerve a pályázati anyagot, nagy pozitívumként értékelem a tervező által felállított célt és a hozzá vezető tervezési utat, mely kitűnő vezetőnek bizonyult számára a tervezés egészére vonatkozólag.

A tervező dolgozatát a tervezési cél ismertetésével kezdi, mely a hagyományos beltéri világítótestek újraértelmezését jelenti. Az újragondolt fényforrások nem önálló térelemként, hanem az adott teret határoló falak, mennyezetfelületek és a beléjük szervesen épülő fényforrás plasztikus egységeként jelennek meg. Ez az új egység egy igen jól alkalmazható, főleg belsőépítészeti lehetőséget ad a tervezők kezébe különböző stílusú, típusú terek és megvilágításuk kialakításánál.

Következő lépésként a tervező megvizsgálta, milyen megvilágítási lehetőségeket hordoznak az új fal- és mennyezetfelületek. A kutatás eredményeként elmondható, hogy a felületek leginkább kiegészítő, vagy hangulatvilágításnak alkalmasak. A gyártóval történt egyeztetések és a felületformációk adta lehetőségek vizsgálata után a tervező fényforrásnak a LED-szalagok alkalmazását választotta hajlékonyságuk, könnyű szerelhetőségük és energiatakarékosságuk miatt.

A világítási technológia kiválasztása után az anyagválasztás következett, melynél már maximálisan figyelembe kellett venni a gyártási és értékesítési szempontokat. A tervező választása a gipszre esett. Mivel magam is tervező és sorozatban gyártó cégnél dolgozom, úgy látom, hogy a gipsz jó választásnak bizonyul, mivel gyártási technológiája egyszerű és gyors. A termék gyártásához nem szükséges felszerelt gyártósor, a terméket akár egy kisebb műhelyben is lehet gyártani.

A technológia és az anyagválasztás után a formai kísérletek következtek, melyeknek kezdetben a papír volt az alapanyaga, sok forma alapötlete is a papírból és annak formálási lehetőségeiből eredt. Mivel sorozatgyártásra szánt termékről van szó a formai lehetőségeket itt is maximálisan meghatározza a könnyű gyárthatóság és a gazdaságos előállíthatóság, ami szerencsére nem vált kárára az elkészült formáknak.

Idáig öt fő formai elképzelés, a Hajlat, a Hullám, a Sarok, az Uszony és a Zseb, illetve ennek a formai variációi készültek el. A prototípusok klasszikus módon készültek, az agyag vagy gipszkarton formákról negatívot készítettek, majd gipszöntéssel jöttek létre az első darabok.

Örömmel tapasztaltam, hogy a tervező már a tervezés kezdetekor a formatanulmányokkal párhuzamosan fénykísérleteket is végzett, így tapasztalatait hamar meg tudta osztani a megrendelő cég mérnökeivel, ami nagyban segítette a prototípusok készítésénél a fényforrások pozicionálását.

A beszámolóból kiderül, hogy az öntapadós ragasztóval ellátott LED szalagokat a gipszformák hátoldalán lévő 10mm szélességű alumínium szalagokra rögzítették. Így egyrészt a LED szalagok által termelt hőt tudják elvezetni, ezáltal a LED-ek gyárilag szavatolt élettartama megmarad, másrészt pormentes sima felületet tudnak biztosítani a ragasztáshoz. A műleírás ezen részéből hiányoltam az alumínium szalagok szerepének részletesebb ismertetését. Érdeemes lett volna bemutatni, hogy az alumínium szalagok hogyan rögzülnek a gipszformákhoz, illetve azt, hogy milyen vastagágúak a szalagok. Feltételezem, hogy a vékony, íves formáknál az alumínium szalagok váz szerepet is betöltenek. Ennél a résznél még meg kell említenem, hogy szükségesnek látom az esetlegesen meghibásodó LED szalagok cseréjének lehetőségét biztosítani. Célszerű lenne a ragasztószalag helyett más, könnyen oldható rögzítési megoldást alkalmazni.

A központilag vezérelhető LED-ek alkalmazása tovább növeli a termék használati értékét, hiszen színes és fehér, hideg és meleg színek variációi állíthatók elő könnyűszerrel, így tulajdonképpen minden vevői igény kielégíthető.

A termék telepítését, karbantartását és javítását jelentősen megkönnyíti, hogy nem kellett minden egyes fényforráshoz külön drivert integrálni, mivel egy nagyobb teljesítményű vezérlőegység akár 5-10 db fényforrást képes működtetni, ennek köszönhetően az esetleges meghibásodás esetén sem kell a formákat egyenként megbontani.

A formák beépítése, felületkezelése és méretezése

A formák anyagvastagsága a gipszkartonéval azonos, így tökéletesen tudja teljesíteni azt az eredeti tervezői szándékot, hogy a termék a fal vagy mennyezet síkjához szinteltolódás nélkül csatlakozzon, mintha csak abból domborodna, hajlana ki. A formák 9,5 - 12,5 mm körüli falvastagságát a gipsz mechanikai tulajdonságai is meghatározták, mivel vékonyabb falvastagságnál már sérülhetne a gipszforma az öntőformából való kivételkor.

A formák beépítését gyorsnak és egyszerűnek találom. Miután csatlakoztattuk a LED-eket a falból kiálló vezetékkel, a formák a dupla rétegű gipszkarton falfelület első rétegébe kerülnek beillesztésre, a hátsó gipszkarton lemezre híg gipsszel ragasztva vagy csavarozva. Praktikusnak, egyben üzleti szempontból alapvetőnek tartom, hogy a formák 30x30 és 30x45 ös méretben készülnek, így igazodnak a járatos fal és álmennyezeti méretekhez.

Összefoglalás:

Hegedűs Viola Anna 2011. évi tervezői tevékenységét sikeresnek és eredményesnek találom. A tervező a kítűzött feladatokat és célokat teljesítette. A pályázati anyag, ill. a folytatni kívánt tervezési program témavázlata meggyőzött arról, hogy tervező a tervet életképesnek és fejleszhetőnek találja. Bízom benne, hogy sikerül egy innovatív, magas designfaktorú termékkel gazdagítani a hazai és a nemzetközi formakultúrát.
Budapest, 2012. április 17.

Andrási László formatervező